

Handleplan

Øget brugertilfredshed med vandløbsvedligeholdelsen i Herning Kommune

Teknik og Miljø, 25. november 2013

Indledning

Formålet med denne handleplan er at igangsætte en proces med henblik på øget brugertilfredshed med vandløbsvedligeholdelsen i Herning Kommune.

Vandløb har en vigtig funktion til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand og er samtidig levested for fisk, planter og dyr. Vandløbsloven har et såkaldt dobbelt formål, som skal sikre en afvejning mellem de nytte- og afvandingmæssige interesser og de natur- og miljømæssige interesser. Den konkrete afvejning ses i de regulativer, der er lavet for alle offentlige vandløb om de fysiske forhold i vandløbet, og som ligger til grund for den konkrete vandløbsvedligeholdelse.

Teknik- og Miljøudvalget besluttede på sit møde den 24. september 2012, at udarbejdes en tilfredsundersøgelse for vedligeholdelsen af Herning Kommunes vandløb.

Brugertilfredshedsundersøgelsen blev gennemført i sommeren 2013, og resultatet blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 2. september 2013.

Som opfølgning herpå blev det besluttet at udarbejde en konkret handleplan, som skal sikre en mere effektiv vandløbsvedligeholdelse i kommunen og øge brugertilfredsheden.

Handleplanen er behandlet på mødet i Teknik- og Miljøudvalget den 25. november 2013.

Status

Brugertilfredshedsundersøgelsen

500 lodsejere blev i en brugertilfredshedsundersøgelse i sommeren 2013 spurgt om vandløbsvedligeholdelsen. Undersøgelsen viste, at 53 % af de, der svarede, var utilfredse eller meget utilfredse med vandløbsvedligeholdelsen.

Teknik og Miljø

Teknik- og Miljøudvalget behandlede resultatet af brugerundersøgelsen på mødet den 2. september 2013 og besluttede at udarbejde en konkret handleplan, som skal sikre en effektiv vandløbsvedligeholdelse og øge brugertilfredsheden.

Udvalget ønsker med handleplanen at opnå følgende:

- Markant øget tilfredshed med vandløbsvedligeholdelsen
- Øget dialog med lodsejerne og de entreprenører, som skal udføre vedligeholdelsen
- Grundig gennemgang af det nuværende serviceniveau i den gældende kontrakt, herunder om vedligeholdelsen kan udføres mere effektivt og med mere fokus på hydrologien (afvanding) af hensyn til klimaændringer og dyrkningsinteresser.
- Øget beskæring af træer og buske langs med vandløbene vil give mulighed for øget brug af maskiner.
- Mere tilsyn med udførelsen af vandløbsvedligeholdelsen og regulativernes overholdelse.
- Øge muligheden for at handle forebyggende.

Handleplan

Indledning

Vandløbsvedligeholdelsen i Herning Kommune udføres efter udbud af private entreprenører efter udbud. Derfor er det afgørende vigtigt, at den enkelte entreprenør ved, hvordan vandløbet på en given strækning skal vedligeholdes. I den sammenhæng er kommunens tilsyn med vedligeholdelsesarbejdet vigtigt. Brugertilfredshedsundersøgelsen indikerer, at der ikke har været afsat nok ressourcer til denne vigtige opgave.

Forvaltningen har bedt entreprenørerne om at vurdere de vandløb, som forvaltningen har udpeget til at kunne vedligeholdes med gravemaskine/mejekurv. Resultatet af entreprenørernes vurdering er vedlagt som bilag 7.

Fiskevandløb og vandløb med lav målsætning

Generelt skal alle fiskevandmålsatte vandløb stadig vedligeholdes manuelt, da de bedste fauna- og fiskemæssige resultater opnås ved denne metode. Da regulativerne naturligvis også skal overholdes i disse vandløb, kan opgravninger med maskine stadig forekomme i disse vandløb.

Der er en gruppe vandløb – 224 km i alt - med lav målsætning/ingen målsætning, hvor det er relevant at gøre mere brug af gravemaskine/mejekurv.

I vandløb med mange træer og buske på begge sider af vandløbet giver det kun mening at fjerne disse og bruge maskine, hvis f.eks. sandaflejringer bevirker, at vandløbet ikke overholder regulativet.

I de vandløb, hvor der kun står spredte bevoksninger af træer og buske langs med vandløbene, er det muligt at bruge gravemaskine/mejekurv, men maskinen kan ikke komme til alle steder. Her anbefales det, at strækningen efterfølgende tages manuelt for at sikre den nødvendige afvanding og for samtidig at beskære træer og buske.

Handling

Formidling og dialog er fremover nøgleordene i forbindelse med at opnå markant øget tilfredshed med vandløbsvedligeholdelsen.

Efter sagens behandling på mødet i Teknik- og Miljøudvalget den 2. september 2013 er der dels kigget på, hvad der kan gøres ”her og nu” for at øge tilfredsheden med vandløbsvedligeholdelsen, og dels hvad der skal ændres/igangsættes på den ”lange bane”.

”Her og nu” - efteråret 2013

Sagen er behandlet midt i vandløbsvedligeholdelsessæsonen 2013. Nedenstående initiativer kan imidlertid iværksættes ”her og nu”:

- 1) Arbejdsplanerne er lagt på kommunens hjemmeside. Her kan lodsejere følge med i hvornår, vandløbene vedligeholdes – se eksempel på bilag 1.
- 2) Avisannoncer har været indrykket i Herning Folkeblad samt Herning Bladet den 28. august og den 4. september 2013. Her er der gjort opmærksom på, at arbejdsplanerne er tilgængelige på hjemmesiden, og at lodsejerne er velkomne til at kontakte forvaltningen, hvis de har spørgsmål til vedligeholdelsen. Det har givet anledning til en del henvendelser – se annoncen på bilag 2.

- 3) Forvaltningen har afholdt et fælles møde med entreprenørerne. Her blev brugerundersøgelsen præsenteret, og der blev redegjort for den store politiske bevågenhed omkring vandløbsvedligeholdelsen. På mødet blev det besluttet at lade entreprenørerne vurdere muligheden for yderligere brug af gravemaskine/mejekurv fremadrettet i de lavt målsatte vandløb.
- 4) Der er en forventning om øget brug af gravemaskine/mejekurv i de vandløb, hvor det er muligt også i den igangværende vedligeholdelsessæson. Derfor har fokus været på de vandløb som endnu manglede at blive vedligeholdt i 2013. I udbudsmaterialet anvendes gravemaskine/mejekurv i 65 km vandløb. Resultatet af arbejdet blev, at der i efteråret 2013 bruges gravemaskine/mejekurv i ekstra 60 km vandløb – se vedlagte kortbilag 3.
- 5) Forvaltningen har desuden øget indsatsen med beskæring af træer og buske i udvalgte vandløb i 2013 og har besluttet, at der sættes ekstra fokus på dette område i november/december - primært i de lavt målsatte vandløb, hvor der er dyrkningsinteresser. Der er oprettet egentligt træbeskæringshold, som varetager denne opgave. Der er beskåret ca. 29 km vandløb indtil 1. november 2013 – se disse strækninger på bilag 4.
- 6) Forvaltningen har øget tilsynet med vedligeholdelsen i efteråret 2013 og forventer en større tilfredshed hos lodsejerne, når strækningerne er kontrolleret.
- 7) Det har været en meget tør og varm sommer 2013. Særligt i august og september, hvor de fleste af vore vandløb vedligeholdes for efteråret. Det har betydet, at vandløb, som vedligeholdes primo august, hurtigt er groet til med grøde igen. Som konsekvens heraf er der foretaget en ekstra grødeskæring i udvalgte vandløb.
- 8) I brugertilfredshedsundersøgelsen ønskede flere lodsejere at blive kontaktet af forvaltningen. Disse lodsejere er kontaktet, og der er aftalt en løsning på deres henvendelse - se resultatet heraf på bilag 5.
- 9) Sammen med nabokommuner er vedligeholdelsen af et vandløb på begge sider af kommunegrænsen gennemgået, og det sikres, at vedligeholdelsespraksis fremadrettet koordineres, så det primært er samme metode og termin. Det fremgår af gennemgangen, at der ikke er den store forskel på valg af metode i forbindelse med vedligeholdelsen af vandløbene mellem Herning Kommune og nabokommuner – se resultatet af gennemgangen på bilag 6.

Konklusion på ”her og nu”

Forvaltningen forventer, at der med de beskrevne initiativer er skabt grundlag for en øget afstrømning og dermed en øget tilfredshed med vedligeholdelsen af kommunens vandløb.

På den ”lange bane” - vedligeholdelsessæsonen 2014 og fremadrettet.

I forhold til de 10 initiativer og udvalgets beslutning den 2. september 2013 vil forvaltningen fremadrettet arbejde for at øge brugertilfredsheden med vedligeholdelsen af vandløb:

- Fortsætte med hvert år at lægge arbejdsplanerne på kommunens hjemmeside, fortsætte med at annoncere om vedligeholdelsen i de lokale blade m.m., fortsætte med hvert år at

afholde opstartsmøde med åmænd og entreprenørerne, samt afholde årligt stormøde med entreprenørerne.

- På stormødet med entreprenørerne blev det besluttet at lade entreprenørerne vurdere, i hvilke lavt målsatte vandløb, det er muligt at bruge gravemaskine/mejekurv. Konvertering fra manuel vedligeholdelse til vedligeholdelse med gravemaskine/mejekurv vurderes muligt inden for den nuværende kontrakt. Prisen på manuelt arbejde, i forhold til arbejdet med gravemaskine/mejekurv, vurderer entreprenørerne til at være nogenlunde den samme. Dog må påregnes nogle ekstra udgifter til transport af gravemaskinen/mejekurven. I udbudsmaterialet anvendes gravemaskine/mejekurv i 65 km lavt målsatte vandløb. Fremadrettet vil forvaltningen bruge gravemaskine/mejekurv i 90 km lavt målsatte vandløb, i alt 155 km ud af samlet 224 km lavt målsatte vandløb.
Resultatet af entreprenørernes vurdering og brug af gravemaskine/mejekurv fremadrettet kan ses på bilag 7 og bilag 8.
- Forvaltningen vil øge tilsynet med vedligeholdelsen af vore vandløb. To dage om ugen i den periode, hvor den primære vedligeholdelse af vandløbene foregår - fra august - medio oktober, vurderes at være et fornuftigt tidsforbrug på det opfølgende tilsyn.
- Forvaltningen ønsker at øge beskæringen af træer og buske. Derfor oprettes 2 beskærerhold af 3 mand i 2 måneder om året, gerne som vinterarbejde. Der oplyses om beskærerholdene på hjemmesiden, hvor lodsejere har mulighed for at henvende sig til forvaltningen, hvis de har steder, som trænger til beskæring af træer og buske. Forvaltningen vil samle opgaverne, så opgaverne primært udføres i vinterperioden til mindst mulig gene for lodsejerne. Udgiften til denne ekstra indsats vurderes at koste ca. 350.000 kr. årligt.
- Forvaltningen vil videreudvikle hjemmesiden på vandløbsområdet, så lodsejerne får øget kendskab og forståelse for det besluttede serviceniveau.

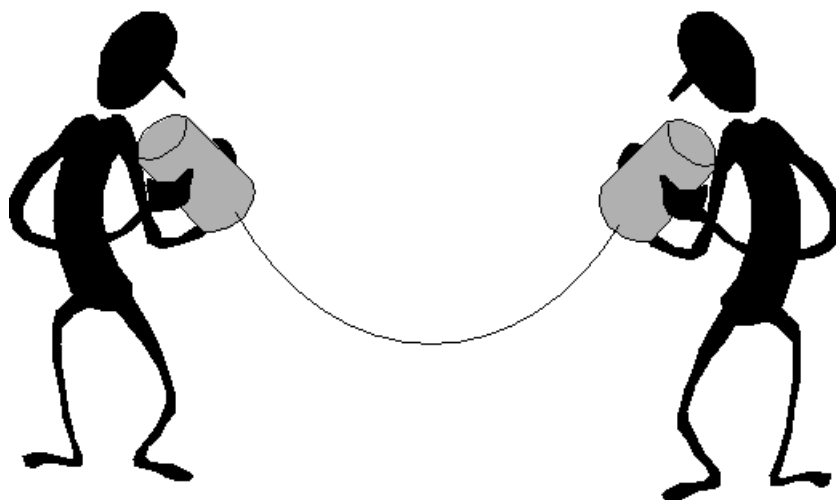
Det drejer sig bl.a. om:

1.	Hvor og hvorfor der anvendes manuel arbejdskraft i forbindelse med vedligeholdelsen af vandløb
2.	Hvor og hvorfor der anvendes gravemaskiner/mejekurv i forbindelse med vedligeholdelsen af vandløb
3.	Regulativernes betydning og ramme for vedligeholdelsen af vore vandløb
4.	Lodsejernes pligter og rettigheder
5.	Informere om 12 vandstandsmålere i udvalgte vandløb

- Forvaltningen vil i løbet af vinteren 2013/2014 udvikle et SMS-service/nyhedsmail system, hvor interesserede lodsejere, ved tilmelding via hjemmesiden, kan få information om vandløbsrelaterede emner.

Konklusion på den ”lange bane”:

Forvaltningen forventer, at ovennævnte initiativer og handlinger vil øge brugertilfredsheden med vedligeholdelsen af kommunens vandløb markant.

Bilag til handleplanen:

- Bilag 1 Eksempel på arbejdsplan for vandløbsvedligeholdelsen.
- Bilag 2 Annonce i Herning Folkeblad den 28. august og 4. september 2013.
- Bilag 3 Kort over vandløbsstrækninger udført med gravemaskine/mejekurv ift. udbudsmaterialet og udført ekstra med gravemaskine/mejekurv i 2013.
- Bilag 4 Kort over vandløbsstrækninger, hvor der er beskåret træer og buske inden 1. november 2013.
- Bilag 5 Resultat af forvaltningens henvendelser til lodsejerne.
- Bilag 6 Gennemgang af grænsevandløb.
- Bilag 7 Resultat af entreprenørernes vurdering i forhold til brug af gravemaskine/mejekurv.
- Bilag 8 Kort over vandløbsstrækninger udført med gravemaskine/mejekurv ift. udbudsmaterialet og udført ekstra med gravemaskine/mejekurv i 2013 og fremadrettet.